

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri postni hranilnici,
podružnice v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 10. julija 1931.

Štev. 27.

Engelbert Franchetti 60 letnik

Baš, ko smo zaključili zadnjo številko našega glasila, tedaj smo zaznali, da praznuje 60ti življenjski jubilej odlični borec za pravice slovenskega obrtništva, naš vodnik, učitelj, budnik ter častni ustanovitelj naše Zveze, gospod Engelbert Franchetti. Naj nam oprostijo, če se šele danes oddolžujemo

— predhodnice sedanje Zveze obrtnih zadrug. Jubilarovo delo je najtesneje vezano z delom Zveze skozi 25 let, saj je bil vendar on ustanovitelj, najboljši učitelj in buditelj in to, kakor smo že omenili, v najtežjih časih. Njegove zasluge za obrtniški stan so tako številne, da jih ni mogoče na ozko odmerjenem prostoru naštet. Če že v glavnem navedemo, da je l. 1904 ustanovil obli-gatorično mojstrsko bolniško blagajno, da je l. 1904 in 1925 skrbno organiziral veliki vajenski razstavi, da je dalje bil vodja več večjih javnih shodov, na katerih so se obravnavala najvažnejša vprašanja slovenskega obrtnika, je že to delo terjalo mnogo energije in delavnosti. Ko je l. 1909 bila prestana kriza, ki je vsem društvom tako običajna, je zastavil zopet vse svoje sile in je dvignil Zvezo in z njo vred ves slovenski obrtniški stan do tiste višine in do tistega ugleda, ki mu po vsej pravici gre. Ustanovitev našega glasila je njegovo delo, skušal je ustanoviti celo Obrtno tiskovno zadrugo, kar pa je vsled nezadostnega razumevanja pomena te ostalo le neizpeljana ideja.

Zveza je pravilno umela ceniti njegovo delo in ga je v priznanje za njegove številne zasluge imenovala leta 1913 za častnega člana, 1925 pa mu je občni zbor podelil naslov častnega načelnika. Njegovo Visočanstvo kralja ga je odlikovalo z redom Sv. Save in s tem sam podal visoko priznanje njegovemu delu in trudu. Kljub svojim šestim križem pa je slavjenec še vedno čil in delaven in zavzema mnogo častnih mest tako v strokovnem kakor javnem življenju.

Številnim čestitkam, ki jih je bil deležen, se pridružujeta s svojimi tudi Zveza in Obrtni Vestnik z najtoplejšimi željami in v najvdanejšem spoštovanju. Slava delu!

Slavnostna otvoritev Obrtnega doma v Celju

se vrši v nedeljo, dne 19. julija 1931

S P O R E D :

1. Ob 6.30 zjutraj obhod godbe po mestu.
2. Ob 7.45 sprejem gostov na kolodvoru in pohod pred Obrtni dom.
3. Od 8. do 10. dop. koncert železničarske godbe pred Obrtnim domom.
4. Ob 9. dop. blagoslovitev in otvoritev Obrtnega doma.
5. Od 9.30 do 10.30 dop. ogled razstave Obrtno-nadaljevalne šole v Obrtnem domu.
6. Ob 10.30 dop. okrožni obrtniški zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju v dvorani Obrtnega doma.
7. Slavnostni obed v mali dvorani Celjskega doma.

IVAN MOHORIČ novi generalni tajnik Zbornice za TOI

Kakor smo že v zadnji številki poročali, se je koncem junija poslovil od Zbornice dolgoletni generalni tajnik

g. dr. Fran Windischer, ki je nastopil zasluženi pokoj. Ob tej priliki pa je nominirala Zbornica na njegovo mesto kot šefa zborničnega urada gospoda Ivana Mohoriča.

Vredni naslednik, mož odličnih sposobnosti in izredne delavnosti, poln vedrega optimizma in neizčrpne iniciativnosti, je eden prvih gospodarskih strokovnjakov, s katerim se moremo upravičeno postavljati, zakaj njegovo široko gospodarsko obzorje ni le upoštevano in obudovano v naši domovini, tudi njegovo ime je znano preko meja Kraljevine. Domovina sama pa ga je vselej klicala, kadarkoli je bilo potrebno njegovega sveta pri vseh konferencah širšega gospodarskega značaja in pomena. Udeležil se je številnih važnejših konferenc doma in v inozemstvu, bil pa je vselej podložen in vpliven zagovornik naših gospodarskih interesov. Njegovo ime pa je tudi tesno zvezano s sicer še revno našo gospodarsko literaturo, kateri je s svojo uprav mravljično delavnostjo kot znanstvenik in veščak na gospodarskem polju pripomogel do precejšnjega razmaha.

Znan med vsemi gospodarskimi krogi po svojih nastopih v Zbornici, na zborovanjih raznih stanovskih organizacij, ljubeznjiv in vsakomur uslužen, skoro da preveč skromen, je bil že od nekdaj velik prijatelj Zveze obrtnih zadrug in ji je šel vselej z nasveti in delom pri reševanju vseh važnejših vprašanj ljubeznjivo na roko. Zato njegovo imenovanje na tako odgovorno, odločujočo, obenem pa tudi častno mesto, najtopleje pozdravljamo in mu pri tem čestitamo na tem imenovanju z željo, da nam i v bodoče ostane naklonjen in dober prijatelj.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Kreditiranje obrtništva

pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije t. d., podružnici v Ljubljani. Ker si obrtništvo ni povsem na jasnem, kakšne kredite, pod katerimi pogoji in na kakšen način more priti do potrebnega mu kredita, smo od bančne uprave prejeli sledeča pojasnila.

Splošno.

Posojiloprosilci iz mesta Ljubljane in okolice dobe pri podružnici v Ljubljani potrebno tiskovino »Prošnja za kredite«; zunanji posojiloprosilci pa dobe pri podružnici v Ljubljani ali pa pri lokalnih cenzurnih odborih, kateri do sedaj obstoje v Brežicah pri Slovenskem obrtnem društvu, v Celju pri Slovenskem obrtnem društvu, v Crnomlju pri Zadrugi obrtnikov, v Dravogradu pri Skupni obrtni zadrugi, v Ljutomeru pri Slovenskem trgovskem in obrtnem društvu, v Doljem Logatcu pri Obrtni zadrugi, v Mariboru pri Splošni zvezi obrtnih zadrug, v Novem mestu pri Obrtnem društvu, v Ptuj pri Obrtnem društvu, v Ribnici pri Čevljarski zadrugi za sodni okraj Ribnica in Vel. Lašče in v Šoštanju pri Obrtni zadrugi oblačilnih strok. Izvršene so predpriprave za osnove nje cenzurnih odborov, zaenkrat v vseh krajih sedežev okrajnih sodišč Dravske banovine in sčasoma tudi v vseh drugih krajih, kjer bo podana potreba. Posojiljemalci iz Ljubljane in okolice vlagajo kreditne prošnje pri podružnici v Ljubljani; zunanji posojiljemalci pa pri svojih lokalnih cenzurnih odborih. Kreditne prošnje se tedensko rešujejo in se posojiloprosilca o rešitvi takoj obvesti. Odobreni krediti se po izročitvi kritbenih menic in podpisnega formularja takoj izplačajo, bodisi v gotovini, potom Poštne hranilnice ali pa na kakšen drug način, kakor bi to posojiljemalec razpolagal.

Komu se kreditira in višina kredita.

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije je osnovana za napredek obrtništva ter se vsled tega odobravajo krediti izključno samo obrtnikom, kateri izvršujejo obrt, vodijo svojo samostojno delavnico in imajo obrtni list. Krediti se ne morejo odobravati onim obrtnikom, ki se pretežno bavijo s trgovino, obrt pa izvršujejo samo kot postranski poklic.

Kredit morejo dobiti samo osebe, katere se smatrajo za obrtnike v vseh delih naše države, a ne samo v poedinih pokrajinah. Na primer gostilničarjem, izvoščkom itd. se kreditov ne odobrava, ako tudi se oni v nekaterih pokrajinah smatrajo za obrtnike.

Posojilo morejo dobiti samo obrtniki — naši državljani.

Izključeni so od kreditiranja oni obrtniki, ki posojujejo denar drugim osebam.

Obrtnikom, katerih kreditna sposobnost, kakor tudi sposobnost njihovih žirantov to omogočuje, se dovoljujejo krediti v sledeči višini: obrtnikom-akcijonarjem od Din 25.000.—, obrtnikom-akcijonarjem od 3 do 25 akcijskih Din 50.000.—, od 26 do 50 akcijskih Din 75.000.—, od 51 do 75 akcijskih Din 120.000.—, od 76 do 100 akcijskih Din 150.000.—, nad 100 akcijskih Din 200.000.—. Ker je število delničarjev

Zanatske banke v Sloveniji omejeno, se bode določilo glede višine kreditov neakcionarjem v kratkem spremenilo, vendar bodo imeli akcionarji prednost pri podeljevanju kreditov.

Vrste in kritja posojil.

Podeljujejo se: **menični eskontni krediti** na 30 mesecev z odplačilom v desetih enakih trimesečnih obrokih, proti izročitvi trimesečne menice, podpisane od dolžnika in dveh žirantov. Ako je posojiljemalec oženjen, se podpis žene sprejme za žiro, vsled česar je stvarno potreba iskati le enega žiranta. Vsako tromesečje mora dolžnik odplačati predpisani znesek na dolžno svoto in obresti za nadaljne tri mesece ter obenem izročiti novo menico, zmanjšano za predpisano odplačilo, podpisano od dolžnika in podpisanih istih žirantov, kakor na prvi menici.

kredit v tekočem računu proti izročitvi blanko menice z izjavo, podpisano od dolžnika in dveh žirantov v višini zaprošenega kredita, več 5% za eventualna prekoračenja kredita, vsled pripisanih obresti. Obnavljanje menic ob vsakem tromesečju odpade, ker je menica neizpolnjena. Kredit v tekočem računu se odobrava za nedoločen čas samo večjim obrtnikom, katerih račun bode izkazoval primeren letni promet, v najmanjšem iznosu trikratnega zneska odobrenega kredita. V slučaju, da zahtevani letni promet ne bode podan, je banka upravičena kredit odpovedati, odnosno ga preurediti v menični eskontni kredit.

vknjiženi krediti v tekočem računu ali menični eskontni krediti, proti izročitvi blanko menice z izjavo odnosno terminizirane menice na tri mesece, podpisane od dolžnika in žene, ako je soposestnica. Take kredite brez žirantov se odobrava le proti vknjižbi na varno mesto na posestvu posojiljemalca in žene, ako je soposestnica. V svrhu provedbe vknjižbe je izročiti potrebno zastavno listino z legaliziranimi podpisi.

sezonski krediti se smatrajo vsi oni krediti nad Din 100.000.— in morajo biti plačani tekom enega leta. V kritje tega kredita se izroči trimesečna menica, podpisana kakor v prejšnjih slučajih. Ob vsakokratni zapadlosti mora dolžnik plačati obresti za nadaljne tri mesece, višina odplačila pa je nedoločena, seveda pod pogojem, da se mora pri četrti zapadlosti t. j. po poteku enega leta plačati celotni kredit.

lombardni kredit proti zastavi državnih vrednostnih papirjev do 80% zastavljene vrednosti, katera se računa po srednjem borznem kurzu. Posojilo se dovoljuje na dogovorjeni termin, 10% tne obresti pa se plačujejo za vsako tromesečje v naprej. Podaljšanje plačilnega termina si mora stranka izposlovati pri banki najmanj 14 dni pred zapadlostjo. Ostali pogoji za lombardne kredite so razvidni iz posebnih pravil.

garancijski krediti za izdajo garancijskih pisem, kavcij ali bančnih vložnih knjižic v svrhu državnih in zasebnih licitacij za prevzem del, proti izročitvi blanko menice z izjavo, podpisane od garancije-prosilca in dveh žirantov. Za garancije se računa 1/2% tromesečna provizija, zaračunavši vsako početo tromesečje za celo.

Obrestna mera posojil in stroški.

Obrestna mera za posamezne obrtnike vseh vrst posojil znaša do nadaljnega 10% na leto, brez vsakih provizij.

Za kredite na tekočih računih se zaračunavajo efektivni stroški, ki nastanejo z vodenjem tekočega računa in letno državno takso v znesku Din 20.

Pri eskontnih meničnih obračunih se zaračunavajo pri prvem obračunu Din 10.— in stroški nakazila. Pri vsaki prolongaciji menice se zaračuna Din 5.— za stroške.

Kakor že gori omenjeno, je Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a. d. s pomočjo države ustanovljena z namenom, pomagati obrtništvu in obrtni delavnosti s čim povoljnejšim kreditom, podpiranjem ustanavljanja obrtnih kreditnih in nabavljalnih zadrug ter priporočamo, da se obrtniki z upanjem oklenejo zavoda, katerim je

izključno namenjen, zlasti sedaj, ko je ustanovljena podružnica te banke v Ljubljani. Banka je vsem interesantom za vsa potrebna pojasnila na razpolago med uradnimi urami od 8. do 12 1/2 ure in od 15. do 16 1/2 ure, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 12 1/2 ure.

Zahteva po poostitvi pogojev za udeležbo na licitacijah

Trgovsko - industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu je predložila ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu naslednjo predstavko:

»V zadnjem času prihajajo tej zbornici številne pritožbe iz vrst obrtnikov in trgovcev, da sodelujejo pri javnih dobavah za državne in samoupravne nabave osebe, katere nimajo za izvrševanje teh poslov potrebne strokovne kvalifikacije. Take nekvalificirane osebe si izposlujejo par dni prej obrtno dovoljenje v svrhu, da dobe tako formalno pravico za sodelovanje pri državnih nabavah, katero dovoljenje pa takoj, čim izvrše posel, vrnejo. Na ta način jih niti davčna oblast ne more prijeti in ker običajno nimajo niti ostalih režijskih izdatkov, katere ima redni obrtnik, odnosno trgovec, so oni v stanju staviti dosti nižje ponudbe kot redni obrtnik, odnosno trgovec. Jasno je, da taki začasni obrtniki oziroma trgovci izigravajo odnosne odredbe pravilnika za izvrševanje odredb iz odd. B (pogodbe in nabave) zakona o državnem računovodstvu (spremembe z odlokom D. R. br. 195100 z dne 16. novembra 1929. leta), v katerih je določeno, da natečajnik mora imeti potrjeno, s katerim je dokazano, da je firma sodno protokolirana, oziroma da poseduje razen obrtnega dovoljenja potrjeno pristojne zbornice, da se v svojem stalnem poklicu bavi s poslom, ki je predmet licitacije. Na podlagi tega prejšnjega pojma »stalno« brez pobilje označbe, kaj je smatrati pod »stalnim poklicem« običajno izdajo pristojne oblasti potrjeno o sposobnosti za udeležbo na licitaciji že na podlagi samega obrtnega dovoljenja.

Toda Zbornica je mnenja, da iz celotnega smisla te odredbe, da gospodarske organizacije lahko izdajo potrdilo, da se kdo stalno bavi z gotovim poslom, izhaja, da ni zadostna samo formalna činjenica, da ima gotova oseba obrtno dovoljenje za izvrševanje tega posla, pač pa, da je tudi materialno za ekonomskega stališča sposobna za izvrševanje tega posla; to pomeni, da mora Zbornica in drugo za izdajo takega dovoljenja pooblaščenno oblastvo imeti priliko, da se tekom gotovega časa sama prepriča, da se ta oseba zares stalno bavi s tem poslom.

To potrdilo mora biti državnim in samoupravnim telesom gotova preliminarna garancija, da bo licitator v strokovnem pogledu znal izvršiti poverjeni mu posel in že samo dejstvo, da je doba veljave takega potrdila, v smislu spremembe omenjenega pravilnika, omejena na tri mesece, izhaja, da je finančni minister, ko je vstavil tako določbo, v resnici imel pred očmi potrebo po obvarovanju državnih in samoupravnih teles pred eventualnimi zlouporabami.

Z ozirom na to je jasno, da zahtevajo tako interesi rednih obrtnikov in trgovcev, kakor tudi interesi državnega gospodarstva, da se onemogočijo vsi poskusi zlorabe ob priliki javnih licitacij za dobave državnim in samoupravnim telesom.

Da bo mogoče to doseči, je treba izpopolniti omenjeno spremembo pravilnika za izvrševanje odredb iz odd. »B« zakona o državnem računovodstvu (Sl. Nov. št. 274 z dne 22. XI. 1929) ter tam uvrstiti sledeči stavek:

»Da se kdo v resnici stalno bavi s poslom, ki je predmet licitacije, za to je treba, da se ugotovi, da se bavi s tem poslom najmanj dve leti.

Zbornica namreč meni, da je treba, da mine vsaj rok dveh let, če hočemo z gospodarskega stališča ugotoviti, ali je kdo v resnici sposoben za izvr-

šitev nabave za državno ali samoupravno telo.

Zbornica prosi zato, da ministrstvo dela na tem, da g. finančni minister čim prej izda odločbo v gornjem smislu.

O gornjem predlogu novosadske zbornice se sedaj vršijo ankete pri vseh TOI zbornicah. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na vprašanje izjavila, da solidizirira s predstavko, ki jo je predložila trgovsko-industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu. Sicer so taki slučaji pri nas precej osamljeni, zato pa tembolj pogosti v južnih krajih naše države.

Ing. Leo Knez.

Vloge acetilena in kisika pri avtogemem varenju

(Nadaljevanje).

Po reakciji z vodo nastaja iz karbida in vode gašeno apno, ki ga moramo iz aparata večkrat odstraniti ter moramo radi taistega aparate tudi večkrat čistiti. Naj bo mimogrede povedano, da je karbidno apno kvalitetno prvovrstno in da se ga more uporabljati s polnim uspehom pri napravi zidarske malte. Ker je pa vsebina kalcijevega oksida, iz katerega apno sestoji, pri karbidnem apnu mnogo večja, kot pri navadnem zidarskem apnu, je karbidno apno tudi mastnejše, ter ga je treba radi tega mešati s peskom v malo drugačnem razmerju. Če je karbidno apno čisto in lepo belo, nam daje tudi prav izvršten belež. Apno, ki predstavlja ostanek kemijske reakcije med karbidom in vodo, varilcem ni baš po godu, ker se ravno vsled taistega delavnice zamažejo, ter imamo tudi z njim vedno dovolj nepotrebne- ga posla. Zato se je v tehniki prav kmalu pojavila ideja, razvijati acetilen kar v tovarnah, ter ga spravljati na teg in v obrtne delavnice kar v plinastem stanju, kot se to vrši pri čistem kisiku. Že prvi poskusi, ki so se vršili na Francoskem pa so pokazali, da se acetilen ne da tako lahko stiskati na poljubno velike pritiske kot drugi plini in trebalo je mnogo študija in truda, da se je tudi acetilen posrečilo polniti v jeklene valje, ter ga nuditi obrti in industriji v čisti in koncentrirani obliki. Danes se polni acetilen v jeklene valje, ki so napolnjeni s posebno preparirano prozorno maso in s posebno tekočino — imenovano acetone, katera ima to lastnost, da acetilen prav hlastno vpija in raztaplja. To raztapljanje acetilena v acetonu se izvršuje seveda pod pritiskom, ki pa ni mnogo večji od 15 atmosfer. Acetilen, stisnjen v jeklene valje in raztopljen v acetonu, se imenuje »raztopljen acetilen« ali s francosko besedo »acetylen dissous« (izg. disú). V praktičnem življenju ga imenujemo kar z okrajšanim imenom »dissous - plin« ali »dis-sous«.

Delo z dissous - plinom je seveda docela enako delu z acetilenom, ki ga šele sproti razvijamo iz karbida iz vode. Odpadejo pa nam vsa nepotrebna dela čiščenja acetilenskih aparatov, ter je tudi poraba plina v »Dissous« obliki mnogo bolj ekonomična, kot v karbidni obliki. Pri uporabljanju dissous - plina odpade tudi nabava in s tem tudi amortizacija acetilenskega aparata kot takega, ter je sploh delo, posebno na montažah, mnogo bolj ugodno, čisto in praktično. Seveda je dissous - plin nekoliko dražji od acetilena, katerega smo si sami razvili v acetilenskih aparatih iz karbida. Če pa vpoštevamo samo komoditeto in eleganco autogenega varenja z dissous - plinom, potem bo tudi priprost obrtnik vedno rad posegel po raztopljenem acetilenu, posebno še, če je delo nujno in ga je treba izvršiti na kakem prav neprikladnem kraju. V takih slučajih je namreč acetilenski aparat precej neokreten pripomoček autogenega varila, dočim nam v stalnih delavnicah služi kar najbolje.

Poleg acetilena potrebuje obrtnik kovinar pri avtogemem varenju, kot smo že dejali, še plin kisik, s katerim

Kaj je novega?

Vinko Kukovec — častni član Obrtnega društva v Celju. V ponedeljek 6. t. m. ob 20. uri se je vršil v Celjskem obrtnem domu izredni občni zbor Obrtnega društva, na katerem je bil g. Vinko Kukovec, predsednik Obrtnega društva in okoliški podžupan v priznanje svojih zaslug za Obrtno društvo in Obrtni dom v Celju soglasno izvoljen za društvenega častnega člana Vese-limo se tega priznanja, ki ga je izkazalo Celjsko obrtno društvo gospodu Kukovcu in se pridružujemo številnim čestitkam!

Dr. Fran Windischer — dopisni član zagrebške Zbornice za TOI. Na plenarni seji zagrebške Zbornice za TOI, ki se je vršila v torek, dne 30. junija, je bil generalni tajnik v p. dr. Fran Windischer imenovan za dopisnega člana te zbornice.

Uradni tečaji za julij. 1 napoleonor 218.60 Din, 1 zlata turška lira 249.—, 1 angl. funt 275.—, 1 dolar 56.50, 1 kanadski dolar 56.20, 1 nemška marka 13.40, 1 poljski zlot 6.33, 1 avstr. šiling 7.94, 1 belga 7.87, 1 madž. penga 9.87, 1 braz. milrajs 5.20, 1 egiptski funt 282.—, 1 urugvajski pezos 35.—, 1 arg. pezos 17.55, 1 turška pap. lira ali 100 piastrov 26.75, 100 zlatih frankov ali švic. frankov 1096.80, 100 franc. frankov 221.30, 100 albanskih frankov 1086.—, 100 ital. lir 296.—, 100 hol. goldinarjev 2275.0, 100 bolg. levov 40.90, 100 rum. lejev 33.65, 100 danskih ali norv. kron 1514.—, 100 švedskih kron 1515.—, 100 španskih pezet 548.—, 100 grških drahem 73.20, 100 čehoslov. kron 167.20, 100 finskih mark 142.—, 100 letonskih latov 1081.50.

Reklama na pisemskih ovitkih. Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja interese, da je ministrstvo z odlokom št. 50.447/31 podaljšalo rok za sprejemanje pisemskih pošiljk, katerih ovitki z reklamo po določilih čl. 12 točka XII prvega dela pravilnika za notranjo pošto službo, niso dopustni, in sicer do vstetega 31. oktobra 1931. Pošiljke z nedopustnimi ovitki se po 31. oktobru 1931 ne bodo več sprejemale; pošiljatelj naj ravnajo torej tako, da bodo ovitki z nedopustno reklamo brezpogojno porabili do navedenega termina.

II. Mednarodna razstava patentov v Chicagu. V Chicagu se vrši 14. do 27. septembra 1931 II. Mednarodna razstava patentov. Razstava je posebne važnosti za vsa, ki posedujejo patentne pravice v Zedinjenih državah, ali pa da nameravajo plasirati svoj patent v Zedinjenih državah.

Cene cinku in bakru so poskočile. Ker je mednarodni kartel cinka s 45% omejitvijo produkcije na vidiku, vsled tega so cene poskočile in so sedaj za ca. 50 odstotkov višje kot so bile v začetku junija. Istotako je mednarodni bakreni kartel zopet zvišal ceno na 9.275 cents. Iz tega je jasno, da je spekulativnost na teh tržiščih še vedno živahna.

Termini inozemskih velesejmov. Prometno ministrstvo je priznalo vozne olajšave za posetnike naslednjih inozemskih velesejmov: v Leipzigu (od 30. avg. do 30. sept.), v Pragi (od 6. do 13. sept., na Dunaju (od 6. do 13. sept.), v Gradcu (od 29. avg. do 6. sept.), v Lovu (od 5. do 15. sept.), v Libercu (od 15. do 31. avg.) in v Solunu (od 14. do 30. sept.).

je treba mešati acetilen, predno ga zažgemo. Kisik je eden najvažnejših plinov na naši zemlji, ker ga rabimo tudi za življenje sploh, ter ga človek, vse živalstvo in rastlinstvo vdihava. Kisik je v zraku pomešan z dušikom, katerega tovarne odstranjujejo na ta način, da zrak najprej s pomočjo velikega pritiska in velikega mraza utekočinijo, ter se dobljena tekočina modre barve z vreliščem pri —194° C destilira, tako da odhlapi najprej dušik in šele nato kisik. Tako dobljen plin kisik sedaj polnimo v jeklene valje pod velikim pritiskom 150 atmosfer, ter prihaja kisik v tem stisnjenem stanju tudi na trg in v delavnice obrtnika.

Da bi mogli oba omenjena plina mešati med seboj ter se posluževati vročine acetilenskega plamena pri avtogemem varenju, imamo v praksi še vse polno drugih aparativnih pripomočkov, o katerih bomo raspravljali prihodnjič.

(Konec).

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE d. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta šte. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon šte. 30—20.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Drugi mednarodni obrtniški kongres

V dneh 7. do 16. junija t. l. se je vršil v Parizu drugi kongres, na katerem je bilo zastopano obrtništvo vsega sveta. Zastopanih je bilo na tem kongresu 11 držav po 70 delegatih, kateri so zastopali skupno 1.482.500 organiziranih obrtnikov. Med drugimi so bili zastopani tudi glasom časopisnih poročil Pokrajinska zveza obrtniških udruženj in društev, kakor tudi Zveze iz Zagreba in Ljubljane. Jugoslovenska delegacija obrtnikov, ki jo je vodil g. Milan J. Stojanović, predsednik Zanatske komore in delegat Zemaljskog saveza zanatlijskih udruženj i esnafa je bila zastopana takole: Milan J. Stojanović, v prej imenovani lastnosti, Albert Firt, podpredsednik Zanatske komore in član uprave Saveza, Stojadin Andjelković, podpredsednik Saveza, Života Lazarević, član nadzornega odbora Saveza. Savez hrvatskih obrtnikov iz Zagreba je delegiral gg. Pandića iz Zagreba in Vića iz Vinkovcev, dočim se službeno navaja kot delegat slovenskega dela obrtništva g. Lovro Pičman.

Ne malo nas preseneča to službeno poročilo, da je zastopal naše slovensko obrtništvo na tako važnem kongresu mednarodnega značaja g. Lovro Pičman, ki ni bil upravičen na tem mestu se uveljavljati kot naš delegat, ko ga ni pooblastila za to Zveza obrtnih zadrug, kateri edini pravno pritiče ta mandat. Ne malo začuden smo pa tudi, da se je popolnoma prezrlo iz ne vem katerih razlogov vabiti našo Zvezo kot javnopravno predstaviteljico našega obrtništva na ta mednarodni kongres. Zato si ustvarjamo upravičeno sumnjo, da je bila ta delegacija sestavljena ad hoc po želji beograjskih predstaviteljev srbskega dela obrtništva sporazumno z onimi hrvatskega dela in dogovorno s poedincem, v danem slučaju z g. Pičmanom, ki nikakor ni bil upravičen izdajati in priznavati se kot rednim potom iz delegiranega zastopnika slovenskega dela obrtništva. Zato je imenovanje njegove udeležbe na tako važnem zborovanju mednarodnega značaja za nas brezpomembno in nas zanima njegova soudeležba le iz principijelnega stališča.

Kongres je otvoril 9. junija g. Doumerge, bivši minister, narodni poslanec in predsednik parlamentarne grupe za zaščito obrtniških interesov. Tekom dopoldneva so bili iznešeni referati o delovanju inštituta o tej formaciji in o odnosu inštituta napram mednarodnemu uradu dela, Referirali so prof. Buronza o dosedanjem delu inštituta, Gatinara o finančnem poročilu. Vodja Jugoslovenske delegacije je pri tej priliki ostro kritiziral delovanje tega inštituta, češ da bi prva mednarodna obrtniška ustanova morala pokazati več volje do dela in borbenosti ter večjo aktivnost ustvarjanju osnovnih predpogojev za razvoj in javno afirmacijo inštituta. Iz poročila, ki ga je podal šef francoske delegacije o podvzetih korakih pri mednarodnem uradu dela, posnemamo, da so predstavitelji Mednarodnega urada zahtevali od obrtniških predstavnikov pojasnil: 1. kakšen je kriterij, ki omogoča razliko med obrtnikom in industrijalcem na eni in najemnim delavcem na drugi strani, 2. kateri so problemi, kateri spadajo v pristojnost urada dela in kateri so, ki bi predstavljali za obrtnika osobite interese, 3. kakšni sta naloga in konstitucija Mednarodnega obrtniškega inštituta.

Na popoldanskem zasedanju je bilo na dnevnem redu sprejetje načrta statuta Mednarodnega obrtniškega inštituta. Statuti so bili na predlog g.

Firta čitani. Predlogu šefa Jugoslovenske delegacije g. Stojanovića, da se prečitajo statuti z vsemi pripombami, ki bi jih stavile posamezne delegacije, se je pridružil tudi francoski delegat. Ugodivši nujni zahtevi se je sestavil poseben odbor, ki je takoj pričel z delom, ki je naslednjega dne predložil definitivno izdelane in vse izpreminjavalne predloge upoštevajoče statute.

Statuti Mednarodnega obrtniškega inštituta.

Čl. I. Da bi se obrtniški pokret raznih držav koordiniral v mednarodnem pogledu, v kolikor se ta nanaša na en skupni interes, je zatorej ustanovljeno združenje po imenu Mednarodni obrtniški inštitut.

Čl. II. Cilj Mednarodnem obrtniškem inštitutu je:

1. da se trudi sprejeti vse inicijative, svojstvene vsaki pokrajini (mišljeno država) vselej, kadar more razvoj te nuditi ugodnosti za obrtništvo drugih pokrajin;

2. da zbira, proučuje, objavlja in dostavlja organizacijam - članicam statistične in ekonomske podatke, ki se nanašajo na navadno kakor na umetno obrtniško proizvodnjo, trgovino z obrtniškiimi proizvodi in na cene blaga na raznih tržiščih;

3. da proučuje v vseh oblikah, zbira in objavlja obvestila, ki utegnejo v posameznih pokrajinah koristiti v odnosu do organizacije in razvoja zadržarstva, v pogledu socijalnega zavarovanja, obrtniškega kredita, hišne delavnosti (obrti), priučitve obrta, obrtniške delavne moči, kakor tudi vseh drugih problemov, ki zadevajo obrtništvo.

4. da vlaga in predlaga vladam potrebne predloge za vplačilo skupnih obrtniških interesov in za izboljšanje njihove situacije, potem, ko zbere potreba naznanila kakor želje, izražene na mednarodnih ali nacionalnih kongresih, na obcih, bodisi profesionalnih;

5. da sodeluje pri zaključkih mednarodnih konvencij v prilog obrtništva;

6. da olajšuje izmeno rokodelskih vajencev, pomočnikov, mladeničev in mladenk, pripadajočih obrtniškim profesijam, in se jim da s tem priliko, da se izpopolnijo v jezikih in razvijejo svoje profesionalno znanje, ali da se omogoči ustvaritev bližjih odnošajev med obrtniki raznih pokrajin;

7. da ustanavlja dela vzajemne samopomoči in druge humanitarne institucije s ciljem izboljšanja ekonomskega, socijalnega in higijenskega položaja obrtništva, kakor tudi da pomore akciji, ki bi jo mogle podvzeti razne grupe na profesionalnem, ekonomskem in finančnem terenu;

8. da vzdržuje vse mere, namenjene proučevanju rodbinske (potomstvene) ideje in da učvrščuje rodbino v njeni osnovi;

9. da pomore in razvija obrtniški tisk ter da ustvari mednarodni servis za tisk in obveščanje v vseh vprašanjih, ki interesirajo obrtništvo;

10. da dela na osnovanju takega ekonomskega režima, ki bi zajamčil obrtniškiemu delu predominantno situacijo, ki mu v svetovni produkciji pripada.

(Nadaljevanje sledi).

Ali ste že poravnali naročnino?

Zakon o izvozu in uvozu pšenice

Njegovo Veličanstvo kralj je na predlog ministra za trgovino in industrijo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke. Zakon, ki ga navajamo, določa, da je izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke izključna pravica države. Izključne pravice vrši država po svojih organizacijah ali ustanovah, ki jih za to pooblasti minister za trgovino in industrijo z odobritvijo predsednika ministrskega sveta. Zakon se glasi:

§ 1. Izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke je izključna pravica države.

§ 2. Izključno pravico iz § 1 vrši država po svojih organizacijah ali ustanovah, ki jih za to pooblasti minister za trgovino in industrijo z odobritvijo predsednika ministrskega sveta.

§ 3. Uredbe tega zakona se ne nanašajo na tranzit blaga, omenjenega v § 1, kakor tudi ne na obveze, sprejete z mednarodno pogodbo, glede vršitve obmejnega prometa.

§ 4. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše delne odredbe glede delovanja pooblaščenih ustanov, kakor tudi ostale odredbe za izvrševanje tega zakona.

§ 5. Z uveljavitvijo tega zakona izgube veljavo vse tiste odredbe, ki so nasprotno odredbam tega zakona.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi na dan razglasitve v Službenih novinah.

Ureditev kupovanja in prodaje pšenice

Važno pooblastilo za kmetijske zadruge. — Kontrola nad mlino in vsemi kupčevalci s pšenico in moko.

Beograd, 4. julija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah v združnem zakonu. Zakonska novela določa:

§ 1. Kmetijske zadruge so pooblaščen kupovati in prodajati pšenico in vse ostale poljske pridelke, navedene v zakonu o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke, tudi od pridelovalcev, ki niso zadružniki. Prihranki, doseženi pri nezadružnikih, naj se ne razdele, temveč postavijo v rezervni fond.

§ 2. Pooblastitev iz § 1 tega zakona bo trajala samo dotlej, dokler bo v veljavi sklep ministrskega sveta z dne 27. junija 1931 glede intervencije države v svrhu reguliranja pšeničnih cen.

§ 3. Prijavo o vstopu novih zadružnikov v zadrugo overovijo zadruge in pošljejo s prepisom pristojnemu sodišču v svrhu vpisa v register.

§ 4. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč na dan razglasitve v Službenih novinah.

Beograd, 4. julija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za trgovino in industrijo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o pooblastitvi ministra za trgovino in industrijo za sprejetje naknadnih uredb in predpisov o izvrševanju zakona o uvozu pšenice, rži in pšenične moke z dne 27. junija 1931 ter o kontrolnih ukrepih za njega izvrševanje.

§ 1. Za izvedbo zakona o uvozu in izvozu pšenice, rži in pšenične moke z dne 27. junija 1931 se pooblašča minister za trgovino in industrijo, da sme, če je to potrebno, ob svojem času v posameznih krajih in za posamezne pšenice rezervirati si izključno pravico kupovanja za državo.

§ 2. Mlini, ki prodajajo moko, morajo do 15. julija t. l. sporočiti Privilegirani izvozni družbi v Beogradu svojo dnevno kapaciteto in morajo voditi od 5. julija dalje glede pšenice točno evidenco kupljenih količin za mletje po obrazcu, ki ga je predpisal minister za trgovino in industrijo.

§ 3. Kmetijske zadruge in trgovci, ki se bodo bavili s kupovanjem pšenice, rži in pšenične moke, so takisto dolžni voditi v tem zakonu predvideno evidenco kupljenih količin pšenice, rži in pšenične moke. Iz te evidence se mora videti, da so se pri kupovanju pšenice držali cen, določenih s sklepom ministrskega sveta z dne 27. junija 1931 odnosno cen, ki jih minister za trgovino in industrijo v bodoče odredi.

§ 4. Pooblašča se minister za trgovino in industrijo, da sme tedaj, če prodajajo mlino moko po ceni, ki ni v razmerju s cenami pšenice, s posebno uredbo normirati cene raznih kakovosti pšenične moke. Če bo treba, je minister za trgovino in industrijo pooblaščen predpisati za mlino, ki se pečajo s prodajanjem moke in ki meljejo za domačo potrebo tudi pšenico, lažjo od 75 kilogramov za hl, s posebno uredbo vrste moke, ki se smejo izdelovati in tudi prodajno ceno.

§ 5. Nadzorstvo nad izvajanjem predpisov tega zakona in vseh v tem zakonu navadenih odredb bo vršil minister za trgovino in industrijo po organih upravne oblasti prve stopnje, ki so dolžne pošiljati vsakih 7 dni svoje poročilo ministrstvu za trgovino in industrijo.

§ 6. Kdor na sleparski način kupuje pšenico po nižji ceni, kakor jo predpisuje sklep ministrskega sveta z dne 27. junija t. l., in kdor se pregreši proti določbam tega zakona, se kaznuje, v kolikor se to po kazenskem zakonu ne smatra za hujši prestop, z denarno globo od 1000 do 10.000 Din in z zaplato do 30 dni. Preiskavo o teh stvareh vodi in kazni izreče upravna oblast prve stopnje. Pritožbe zoper razsodbe rešuje upravna oblast druge stopnje.

§ 7. Zakon dobi obvezno moč z objavo v Službenih novinah.

Peki!

V vašem interesu je, da zahtevate in rabite vedno svežo rženo moko. Poskusite s pristno rženo moko dokazujete, da daje sveža moka najboljši okus in aromo rženemu odn. pšenično-rženemu kruhu. Obležana ržena moka, recimo dva meseca stara moka, izgubi na okusu, pri starejši pa preneha celotno firi okus in aroma po rži. Kruh postane že drugi dan trd in suh, krhek, pogosto dobi celo neprijeten okus.

Rženemu kruhu se daje upravičeno prednost, zato skrbite da dobite svežo moko iz mlina in da vaša zaloga ne presega porabe enega meseca. V nasprotju s pšenično moko, ki naj 4-6 tednov obleži predno se jo rabi, — rekel sem, da bodi ržena moka sveža. Ržena moka ima visok odstotek glutenina in relativno majhen odstotek gladiina. Rženi lepenec (kleber) izkazuje 90-92% glutenina in 8-10% gladiina. Pšenična moka pa ima v nasprotju z rženo 70 do 80% gladiina in 20-30% glutenina, povprečno 75:25. V tem razmerju ima pšenična moka najboljšo pecivno vrednost.

Različnost kemične sestavine lepenca odločuje v načelu dvoje glavnih predpogojev: zrelost in pecivno vrednost.

Strokovnjak.

Tečaji in predavanja.

Čevljarška zadruga v Ljubljani naznaja interesantom, da se bo vršila prihodnja pomagalska preizkušnja koncem meseca julija. Tozadevne prijave se sprejema najkasneje do 20. t. m. v združni pisarni, Hrenova ul. 4. — Načelstvo.

Tečaj za mizarstvo luženje v Brežicah

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani naznaja, da se vrši za mizarje in mizarke pomočnike tečaj za luženje lesa v Brežicah v soboto in nedeljo 18. in 19. julija t. l. in sicer v prostorih g. Grobušek Ivana, gostilničarja v Brežicah. Opozarjamo mizarke mojstre in pomočnike brežškega okoliša, da se nemudoma prijavijo pri Zavodu PO zbornice TOI v Ljubljani ali pa neposredno pri Zadrugi kovinskih in lesnih obrtov v Brežicah.

cah najkasneje do 10. julija t. l. Oni, ki bi prijavo zamudili, se bodo sprejeli po razpoložljivosti prostora ob otvoritvi, ki bo 18. julija ob 8. zjutraj v navedeni delavnici. Pristojbina za mojstre 40 Din, za pomočnike 20 Din, revnim mojstrom ali brezposelnim pomočnikom se na prošnjo more znižati na 20 in 10 Din. Vsak udeleženec mora prinesiti s seboj deščice, brušene z vodo, v dimenzijah 10×12 cm in debeline 6 do 12 mm (masivne ali furnirane) in sicer 3 komade češnjevega, 3 hruškovega, 5 bukovovega, 5 jelševskega, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave lesa; do 16. julija t. l. glede dobave raznega orodja in posteljnine. — Direkcija državnega rud-

nika Zenica sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave bakrene žice, barv proti rji ter glede dobave 1 naprave za kopalnico. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg cinkovega belila, 100 komadov ključavnic, 1000 kg cilindrskega olja, 15 komadov krtač, 10 kg motvoza, 45 metrov tkiva iz železne žice ter glede dobave eternita. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. in 15. julija t. l. pri Komandi pomorskega arsenala v Trstu glede dobave elektrotehničnega materiala; dne 18. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 730 kub. metrov lesa; dne 20. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave papirja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled). — Dne 13. julija t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave čolnov. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za

TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi). — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede dobave pil. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave aparata za kopiranje načrtov, 1400 kg vijakov, glede dobave bicikla in 1 električnega motorja. — Dne 23. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 45.000 kub. metrov gramoza. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled). — Pri glavnem samitnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. julija t. l. glede dobave 10.000 kg denaturiranega špirta in 70 komadov železnih sodov; dne 20. avgusta t. l. pa glede dobave kartonskih škatlic, raznega papirja in raznih praskov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču).

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapetnice. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Joan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem poslopiu)

Brzjavni naslov:

KREDIT LJUBLJANA

Telefon štev.:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

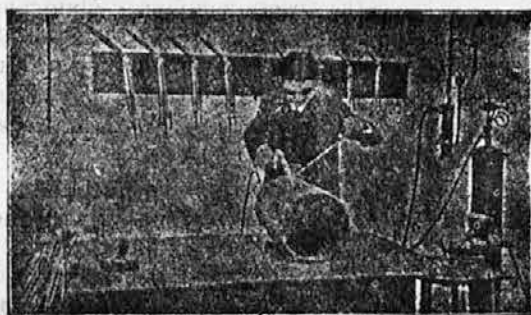
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in

AGA-RUŠE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

širo om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solnčnobeło

acetilensko luč

Inkeriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje